

**Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.**

Bilag 3: Rapport omkring anlægsbehov på baggrund af befolkningstallene ultimo 2008 – fritidshjem og klubber.

Fritidshjemsområdet

Udarbejdelsen af prognose for fritidshjem

I det følgende skelnes ikke mellem fritidshjemspladser og KKFO-pladser, da de dækker det samme alderskategori af børn og er struktureret på samme måde.

Som følge af fritidshjemmenes tilknytning til skolerne, er behovet for fritidshjemspladser kædet sammen med elevtalsudviklingen på hver enkel skole, og disse elevers søgning til fritidshjemmene. I gennemsnit benytter ca 94% af alle kommunale skoleelever et kommunalt fritidshjem i København, men dette tal dækker over store udsving i byen, der spænder fra lige over 70% til godt 100% af en skoles elever, der benytter fritidshjem. Antallet af fritidshjemspladser skal således løbende tilpasses til hver enkel skoles behov, og der skal gerne være en vis buffer på de skoler, hvor fritidshjemsdækningen er lav, da denne kan ændre sig fra det ene skoleår til det andet. Udover behovet tilknyttet de kommunale skoler, skal forvaltningen også sikre og prognosticere behovet for pladser til elever i privatskolerne, som efterspørger et kommunalt fritidstilbud.

Bydel	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud
	2009	2009	2009	2010	2010	2010	2011	2011	2011	2012	2012	2012
Indre By	1278	1306	28	1267	1306	39	1253	1306	53	1254	1306	52
Østerbro	1782	1852	70	1786	1852	66	1772	1852	80	1809	1852	43
Nørrebro	1061	1226	165	1051	1226	175	1000	1226	226	992	1226	234
Vesterbro	1243	1197	-46	1258	1307	49	1162	1307	145	1241	1307	66
Valby	1049	1148	99	1044	1148	104	1018	1148	130	1024	1148	124
Vanløse/ B-H	2366	2460	94	2316	2460	144	2314	2460	146	2330	2460	130
Bispebjerg	1134	1216	82	1124	1216	92	1108	1216	108	1216	1216	95
Amager	2435	2484	49	2506	2549	43	2583	2549	-34	2665	2849	184

***Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.***

* Inkl. bydækkende pladser.

Uddybende forklaringer tilknyttet prognosen

Oversigten viser, at på distriktsniveau (med en enkelt undtagelse), vil forekomme overskydende fritidshjemspladser i hver bydel i 2010. Med udgangspunkt i den nuværende officielle befolkningsprognose fra maj 2008.

Dette dækker dog over, at der omkring enkelte skoler vil være underkapacitet, som samlet set ophæves af overkapacitet ved andre skoler, i samme distrikt (jf. indstilling om fritidshjemsstruktur, hvor dette illustreres).

Ydermere er der på nuværende tidspunkt 358 børn flere i 6-9 års alderen end forventet i sidste befolkningsprognose, hvorfor der vil blive lagt et yderligere pres på den ledige kapacitet i fritidshjemmene. Den formindskede kapacitet vil således reducere mulighederne for at lave pladsskabende foranstaltninger på 0 – 5 års- og klubområdet (jf. bilag 1 samt nedenfor).

Det forventes ikke på nuværende tidspunkt, at der vil blive behov for at etablere flere fritidshjemspladser end den eksisterende kapacitet på 6-9 års området, på baggrund af den nævnte forøgede befolkningstilvækst.

Politiske beslutninger

På udvalgs møde den 8. oktober 2003 besluttede det daværende Uddannelses- og Ungdomsudvalg et princip for skoletilknytning af fritidshjem. Dette har dannet grundlag for det serviceniveau, hvormed pladsgarantien på fritidshjemsområdet udmøntes. Princippet går ud på, at tilknytningen mellem fritidshjem og skole skal være så enkel som muligt, hvilket betyder:

- at den enkelte institution så vidt muligt er tilknyttet én skole
- at den enkelte skole har færrest mulige institutioner tilknyttet

Desuden søges etablering af fritidshjemspladser ikke at være længere væk end ca. 1 km til den tilknyttede skole.

Som følge af dette, kan der således forekomme under- og overkapacitet på samme tid, inden for en bydel, der løbende kan ændre sig på grund af elevvandringen mellem skolerne, som følge af det fri skolevalg.

**Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.**

Indre By	943	1065	122	960	1065	105	978	1065	87	987	1065	78
Østerbro	893	1130	237	869	1130	261	889	1130	241	911	1130	219
Nørrebro	360	565	205	352	565	213	354	565	211	354	565	211
Vesterbro	478	703	225	479	703	224	499	703	204	515	703	188
Valby	424	852	428	416	852	436	418	852	434	426	852	426
Vanløse/ B-H	1080	1690	610	1035	1690	655	1015	1690	675	1039	1690	651
Bispebjerg	481	1060	579	482	1060	578	517	1060	543	521	1060	539
Amager	1135	1739	604	1129	1739	610	1149	1739	590	1179	1859	680

Pladsbehov, 10 - 13 årige fritids- og juniorklubpladser 2009 - 12

Bydel	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud	Behov	Normerede permanente Pladser	Over/underskud
	2009	2009	2009	2010	2010	2010	2011	2011	2011	2012	2012	2012
Indre By	1214	1065	-149	1228	1065	-163	1242	1065	-177	1264	1065	-199
Østerbro	1259	1130	-129	1241	1130	-111	1262	1130	-132	1265	1130	-135
Nørrebro	559	565	6	546	565	19	542	565	23	538	565	27
Vesterbro	769	703	-66	771	703	-68	780	703	-77	798	703	-95
Valby	785	852	67	767	852	85	752	852	100	756	852	96
Vanløse/ B-H	1719	1690	-29	1665	1690	25	1615	1690	75	1614	1690	76
Bispebjerg	892	1060	168	893	1060	167	906	1060	154	913	1060	147
Amager	1745	1739	-6	1749	1739	-10	1773	1739	-34	1801	1859	58

Uddybende forklaringer tilknyttet prognosen

Ud over det ovenfor anførte pladsbehov, er der ydermere på nuværende tidspunkt 283 børn flere i 10 - 13 års alderen, end forventet i sidste

**Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.**

befolkningsprognose, hvorfor der vil blive et yderligere pres på den ledige kapacitet i fritidsklubberne. Det forventes på denne baggrund, at behovet for etablering af pladser vil øges i bydelene; Indre By, Østerbro og Vesterbro med i alt ca 50 – 75 klubpladser, hvor der i forvejen er mangel på pladser, under forudsætning af, at fritidsklubgarantien fastholdes på sit nuværende serviceniveau. For så vidt angår de øvrige bydele forventes det, at det øgede behov vil kunne absorberes i den overskydende klubkapacitet.

Politiske beslutninger

Den tidligere praksis angående fordeling af pladser i fritidstilbud har været struktureret efter følgende kriterier:

Fritidshjem 6-9	Lovpligtig pasningsgaranti
Fritidsklub 10-11	BR-pladsgaranti
Juniorklub 12-14	Fagudvalg-pladsgaranti
Ungdomsklub	Ingen pladsgaranti men tilbud om pladser til unge, der har efterspurgt det.

I forbindelse med budgetforliget for 2002, indførte Borgerrepræsentationen en klubgaranti for de 10 til 11-årige fritidsklubbørn (11. oktober 2001; BR 317/01, Æ27 og Æ31). Klubgarantien trådte i kraft fra 1. august 2002, og den har været administreret som en garanti i forhold til det distrikt, barnet bor i, og dermed ikke i forhold til en bestemt klub.

Det har desuden været praksis, at klubmedlemmerne først er blevet udmeldt ved udgangen af 7. klasse. De unge har derved haft mulighed for at forblive i et klubtilbud uafbrudt frem til det 18. år, dersom de har ønsket dette. Dette har især socialt udsatte unge nydt godt af, da der herved tilbydes aktiviteter og et værested for unge mennesker i en socialpædagogisk kontekst. Det vil være i modstrid med initiativerne i blandt andet Sikker By, hvis de unge ikke har mulighed for at gå i et klub.

På BUU mødet den 30. januar 2008 besluttede udvalget:

”at serviceniveauet på fritidsklubområdet nedjusteres til det af Borgerrepræsentationen godkendte niveau. Dette indebærer at en del af de større klubbørn fremover kan risikere at blive tvangsudmeldt.” (J.nr. 2008-4470).

”B og F ønskede følgende tilført til beslutningsprotokollen: ”B og F vil fastholde, at der skal være pladsgaranti i daginstitutioner i København, som vedtaget i Børneplanen og vi går imod tvangsudmelding af børn fra fritidsinstitutioner. Derfor anser vi det for umuligt, at BUF kan spare de 44 mio. kr. på anlægsbudgettet, som er forudsat i indstillingen. En besparelse i den størrelsesorden vil medføre enten urimelige forringelser i de enkelte projekter, eller at vi igen vil få lange

**Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.**

ventelister til børnehaver og vuggestuer som før vi lavede Børneplanen. BR vedtog den 10. januar i år samtidig med, at BR støttede forslaget om en Idrætshal på Islandsbrygge: At der i forbindelse med budget 2009 sker en revurdering af Børne- og Ungdomsudvalgets samlede anlægsbudget på baggrund af den redegørelse, som er besluttet i budget 2008 om udbygningen på skole- og daginstitutionsområdet, således at det sikres, at pladsgarantien på daginstitutionsområdet fastholdes, og således at der kan ske den nødvendige udbygning af skoler i områder med befolkningstilvækst. Bog F kan hverken gå på kompromis med pladsgarantien på daginstitutionsområdet eller den nødvendige udbygning af skoler og forventer, at der i budget 2009 tilføres flere anlægsmidler til området.” (V tilsluttede sig B og F’s protokolbemærkning.).

Der blev ikke tilført midler til området i Budget 2009 (udover klubpladser 10-11 ved den nye Ørestadsskole), og nuværende befolkningstal viser, at der er behov for flere pladser end tidligere estimeret.

Konsekvenser

Hvis det besluttes at gennemføre beslutningen om tvangsudmelding, skal der tages stilling til, hvordan denne skal gennemføres formelt både på kort og langt sigt, da der allerede fra 2009 vurderes at være behov for yderligere tvangsudmeldinger i flere distrikter, da der ikke er skaffet midler til at holde klubgarantien i Børneplan II 2008-2011.

Således kan det overvejes, om man skal se fritids- og ungdomsklubområdet samlet, og derefter tvangsudmelde de ældste medlemmer, eller om man stringent skal reducere i 12-14 års pladserne, og dermed skabe et vakuum i 12-14 års alderen mellem de 10 – 11 årige klubbørn og ungdomsklubmedlemmerne i distrikter med for få pladser til at holde fritidsklubgarantien.

Det skal også overvejes, hvilke kriterier der skal gælde, når børnene skal udvælges til tvangsudmeldelse i de tilfælde, hvor det ikke vil være nødvendigt at tvangsudmelde samtlige 12- 14 årige børn i et distrikt. Og om det overhovedet vil være muligt at gennemføre en sådan forskelsbehandling mellem distrikterne i forhold til serviceniveauet.

Det vurderes, at der under alle omstændigheder vil opstå store udfordringer med at implementere beslutningen, uanset hvilke løsninger der vælges.

Forslag til omprioriteringer

Det anbefales ikke at omprioritere anlægsrammen for 2009 til fordel for klubområdet, men der fremlægges budgetønsker til 2010 om at øge kapaciteten i de distrikter, hvor der er størst behov. Årsagen til, at dette ikke foreslås er, at der ikke er lovgivning, som på 0-6 års området om, at man skal tilbyde pladser til børn og unge i klubalderen, og da der ikke er afsat tilstrækkeligt midler på anlægsrammen i 2009 til nogen af områderne, må 0-6 års pladsgarantien prioriteres over klubgarantien.

Med henblik på at forsøge at holde garantien på hele 12-18 års området uden tvangsudmeldingerne vil forvaltningen arbejde videre med

***Plads- og Kapacitetsstyring,
Børne- og Ungdomsforvaltningen.***

følgende muligheder:

1. På baggrund af Kejd-analysens beskrivelse af kapacitet omlægges hele klub-området til et samlet 10-18 års område, hvorved børnene kan få tilbudt pladser, hvor disse er ledige også selvom det er i ungdomsklubber.
2. Der indføres udflytter-klubber, hvor børnene, når de går fra KKFO/fritidshjem bliver samlet op af en bus, der kører dem til et klubtilbud med ledig kapacitet eller f.eks. til en idrætshal.

Angående løsning 1 vides det ikke, hvor meget kapacitet, der frigøres, men det anbefales at omlægge evt. kapacitet, således at børnene så vidt muligt sikres et tilbud, som de selv kan gå fra og til.

Forslaget vil kræve et øget fokus på at trafiksikre skoleveje udvides til trafiksikre klubveje.

Angående løsning 2, så er der kendskab til områder, hvor der er kapacitet til, at der kan indmeldes flere klubbørn, men løsningen indebærer følgende udfordringer:

- a. der vil være en markant højere driftspris, hvis børn og personale skal fragtes ud i byen i busser
- b. der vil være tale om et reduceret servicetilbud, da børnene ikke selv ville kunne gå fra og til klubtilbuddet, fordi det vil ligge langt væk fra deres hjem og skole (normalt går børnene i dag selv rundt, modsat på 0-6 års området, hvor de transporteres af deres forældre)
- c. der vil være reduceret mulighed for at børnene kan anvende byens øvrige fritidshjemstilbud, fordi de vil være transporteret et andet sted hen i en bus, hvorved de f.eks. ikke kan forlade klubben et par timer og gå til fodbold, dans, gymnastik etc.
- d. Det er erfaringen at klubtilbud i idrætshaller ikke anvendes af børn, der ikke bor lige ved siden af idrætshallen. I juni 2008 har forvaltningen løsrevet et idrætstilbud i Nørrebrohallen fra en Østerbroklub, fordi det kun var nørrebrobørn, der benyttede tilbuddet

Man skal være opmærksom på, at ovenstående løsninger muligvis kan anvendes i etablerede byområder, Sydhavn og især Ørestad ligger langt væk fra de evt. muligheder der måtte være i forhold til løsning 1. Og der er ikke tildelt midler til etablering af klubpladser til børn over 11 år i forbindelse med anlæg af de to nye skoler i hhv. Ørestad (er vedtaget) og Sydhavn (der er afsat midler til grundkøb og indledende finansiering).